

Kā kompensēt bojāto preci eksporta darījumā?

Alisa Leškoviča, ZAB "SORAINEN", zvērināta advokāte

<https://itiesibas.lv/raksti/atbild-eksperts/saistibu-tiesibas/ka-kompenset-bojato-precu-eksporta-darijuma/17439>

Uzņēmums eksportē preces uz trešo valsti. Nonākot galā, daļa preces ir sabojājusies, par ko pircējs prasa izrakstīt kredītrēķinu. Vai var rakstīt vienkārši kredītrēķinu, ja, izvedot preces, ir izieta muitas procedūra? Ja nevar, tad kā vēl var kompensēt bojāto preci?

Jā, puses var vienoties par preces vērtības kompensēšanu, pārdevējam izrakstot kredītrēķinu. Vienīgi jāatceras, ka līdz ar kredītrēķina izrakstīšanu mainīsies eksportēto preču vērtība. Attiecīgi būtu jāveic grozījumi eksporta deklarācijā, kā arī jākorģē pievienotās vērtības nodokļa (PVN) deklarācija.

Saskaņā ar Muitas kodeksa [173. panta](#) 3. daļu deklarētājs (ar muitas iestāžu atļauju) var veikt grozījumus muitas deklarācijā trīs gadu laikā no tās pieņemšanas datuma, arī tad, ja prece jau ir eksportēta. Lai veiktu grozījumus eksporta deklarācijā norādītajā preču vērtībā, deklarētājam elektroniskās muitas datu apstrādes sistēmas (EMDAS) eksporta kontroles sistēmas sadaļā "Pēcmuīošana" jāpiesaka eksporta deklarācijas labošana, norādot samazināto darījuma vērtību, kā arī jāpievieno dokumenti, kas pamato šādas darījuma vērtības samazinājumu, piemēram, kredītrēķins un citi dokumenti, no kuriem muiņa var gūt pārliecību par darījuma vērtības samazināšanas iemesliem.

Muiņa izvērtē pieteiktos labojumus un pievienotos dokumentus un vai nu apstiprina laboto eksporta deklarāciju, vai arī to neapstiprina. Praksē, ja vien muitas iestādēm nerodas kādi papildu jautājumi un pievienotie dokumenti ir pietiekami, lai pamatotu preču vērtības samazinājumu, nekādas būtiskas problēmas ar izmaiņām eksporta deklarācijās nerodas, un muiņa pieteiktos darījuma vērtības grozījumus apstiprina.

Līdz ar eksporta deklarācijas labošanu jāveic arī PVN deklarācijas koriģēšana. Turklāt jāatceras, ka darījuma vērtības izmaiņas var ietekmēt arī preču importētāja saistības trešajā valstī. Tādēļ pirms darījuma vērtības koriģēšanas jāpārinteresējas, kā darījuma vērtības izmaiņas ietekmēs importētāja saistības trešajās valstīs.